

Werkplan 2010

Crisistijd : innovatietijd?!

Het zijn roerige tijden voor woningcorporaties en zorgorganisaties. Beiden opereren in een werkelijkheid met veel onzekerheden. Zorgorganisaties weten nog steeds niet hoe de financiering van hun vastgoed vorm krijgt. Budgetten worden krappere. Het snijden in de AWBZ gaat door. Corporaties zien hun investeringsmogelijkheden wegsmelten door de financiële crisis en overheidsheffingen. Nieuwe bezuinigingen worden voorbereid. Onzekerheid en financiële krapte remmen innovaties. Stagnatie dreigt.

Er zijn ook nieuwe kansen, verzekeren corporaties en zorgorganisaties ons. Roerige tijden zijn ook tijden van beweging, van transitie. Voor beide branches geldt dat ze op dit moment tegen systeemgrenzen aanlopen. Nog meer verantwoording in de zorg, nog meer bureaucratie, nog meer verkokering? Waar zijn de innovaties die cliënt en professional ruimte geven en zorg weer verbinden met het gewone leven?

Ook corporaties ervaren de grenzen van de groei, zowel bij bouwproductie en investeringsruimte als bij de ruimte die de overheid wil geven. Corporaties heroriënteren zich op hun maatschappelijke functie. Ook zij zijn op zoek naar een steviger verbinding met de wijken waarin ze werken. Beide bewegingen zijn al langer aan de gang, maar de urgentie neemt alleen maar toe.

Het onderwerp "Crisistijd, innovatietijd?" is daarom in 2010 het centrale thema voor het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg. Op een inspirerende manier gaan wij in gesprek met bestuurders van woningcorporaties en zorgorganisaties. Het accent ligt op bouw en exploitatie van vastgoed voor wonen en zorg. Maar we verliezen de klant, de bewoner, de huurder daarbij niet uit het oog.

Slim ontwerpen

Slimme ontwerp oplossingen vergroten de mogelijkheden van bestaand vastgoed en van nieuwbouw. Met slim ontwerpen is het mogelijk ruimte te sparen én kwaliteit te winnen. Het Kenniscentrum prikkelt tot out of the box-denken om tot nieuwe oplossingen te komen.

Bestaand zorgvastgoed

Nieuwbouw als selling point of verbouw als survival? Een mooi, nieuw gebouw zagen we tot voor kort als selling point. Nu valt de keuze steeds vaker op aanpassing van bestaande gebouwen. We laten de goede voorbeelden zien. Ook onderzoeken we de kansen voor herbestemming van kantoren voor zorg en tijdelijke (systeem)bouw.

Rekenen aan zorgvastgoed

In een economische recessie is het belangrijk dat corporaties en zorgorganisaties er gezamenlijk in slagen om met beperkte middelen toch zorgvastgoed te realiseren. De taal van beide sectoren blijkt hierbij vaak in de weg te staan. Het Kenniscentrum ontwikkelt een reëntool ter ondersteuning van procesbesprekingen, waarmee partijen samen tot afspraken kunnen komen die leiden tot uitgangspunten voor een huurovereenkomst.

Toekomstgerichte domotica

Rond 2030 ontstaan tekorten aan professionele zorgverleners en mantelzorgers. Zorg zal efficiënter verleend moeten worden, waardoor ondanks minder handen aan het bed toch zorg op niveau kan worden geboden. Domotica is daarvoor onontbeerlijk. We zoeken de innovaties die echt werken. Verdieping vindt plaats in een expertmeeting.

Project!mpuls 2010

Op de Project!mpulsbijeenkomsten staan innovaties in wonen, zorg en welzijn centraal. Dit voorjaar vinden masterclasses en practica plaats met onderwerpen als particulier opdrachtgeverschap, innoveren met beperkte middelen, slim bouwen, maar ook onderwerpen als de wijk, regie en samenwerking en rekenen aan vastgoed. Er zijn projectpresentaties, excursies, speedsessies, goede gesprekken met experts en nog veel meer!

Good practices levensloopgeschikte woningen

De handboeken "WoonKeur nieuwbouw" en "WoonKeur bestaande bouw" zijn vaak leidraad voor het ontwerpen van levensloopgeschikte woningen. Maar op lokaal niveau zijn ook andere eisenpakketten ontwikkeld. We verzamelen beschrijvingen en plattegronden van verschillende typen woningen, met kostengegevens. Naast hoogbouw komen ook eengezinswoningen nadrukkelijk aan de orde.

Healing environment

In de cure wordt al langer gesproken van healing environment. Ook in wonen en zorg wordt de vraag gesteld op welke wijze de omgeving positief kan bijdragen aan het welbevinden. Samen met LOC Zeggenschap in zorg, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, praktijkorganisaties en deskundigen brengen we kennis en voorbeelden bijeen. Tijdens enkele kenniscafés delen experts hun kennis van de mogelijkheden van healing environment.

Zorg in Woningen vernieuwd en verbeterd

Op basis van wensen van onze gebruikers verbeteren we ons ontwerpprogramma Zorg in Woningen.

De tekenmogelijkheden worden uitgebreid, de opslagmogelijkheden van tekeningen verbeterd en we voegen een nieuw type tillift toe.

Sociale restaurants

Een sociaal restaurant dat zich ook richt op bewoners van de nabije buurt, kan bijdragen aan het welzijn van zelfstandig wonende bewoners. Wij gaan op zoek naar de succes- en faalfactoren van deze buurtrestaurants. De leidende vraag is: aan welke voorwaarden moet de exploitatie voldoen om een sociaal restaurant tot een succes te maken?

Nieuw welzijn in wonen en zorg

Langer zelfstandig wonen in de wijk; goed welzijn is daarvoor noodzakelijk. Hoe ziet dat eruit, hoe is welzijn verbonden met wonen en zorg? We gaan op zoek naar de goede voorbeelden. Denk aan naoberschap in krimpgebieden, bestrijding van eenzaamheid en combinaties van informele en professionele hulp. We brengen projecten in beeld die vanuit een andere hoek zijn gestart, door particulieren, corporaties of ondernemers.

Differentiatie van woonstijlen

De woontrends van nu zoals wonen met gelijkgestemden en thematisch wonen, zien we ook terug in woonzorgprojecten. Variëteit en aantal nemen toe. We beschrijven nieuwe verschijningsvormen zoals thuishuizen en bruis- huizen, waterwoningen en seniorenkassen.

Excursies in het najaar

In september en oktober bieden we een aantal excursies aan. We organiseren een rondje ontmoeten; op bezoek bij hedendaagse centra waar de wijk elkaar ontmoet, een rondje variatie; veelkleurige projecten waar de burger zelf initiatiefnemer of uitvoerder is en een rondje historie; in stenen gestolde historie van ouderenzorg en lessen die we daaruit leren voor de toekomst.

Gluren bij de burens

Het kleinschalig wonen voor mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een psychiatrische achtergrond is in beweging, met meer ruimte voor bewoners en toepassing van communicatietechnologie. Samen met de kennispartners VGN en RIBW Alliantie brengen we de lessen uit recente ontwikkelingen onder de aandacht en zetten goede voorbeelden in het zonnetje.

Handreiking mantelzorgwoningen

Het Kenniscentrum levert een bijdrage aan het versnellen van het proces tot realisatie van mantelzorgwoningen. Tot nu toe zijn deze procedures complex en tijdrovend. Wij bundelen de ervaringen van corporaties en benoemen de succes- en faalfactoren in een handreiking.

De klant als opdrachtgever

Foto: Chris Pennarts

Slim bouwen zit hem ook in het bouwproces. Wat kunnen we leren van processen waar particulieren (al dan niet als groep) bij betrokken zijn. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) neemt een vlucht. We maken een overzicht van de elementen die het CPO-proces bevorderen. Samen met LOC Zeggenschap in zorg laten we zien welke rol klanten kunnen spelen voor, tijdens en na het bouwproces.

W+W+Z: maak het samen! inspiratiedagen en praktijkwerkplaatsen

Op verzoek van de ministeries van VROM en VWS voeren we samen met de kenniscentra Vilans en Movisie het Ondersteuningsprogramma "W+W+Z: Maak het samen!" uit. Wij organiseren inspiratiedagen op locatie over regie en samenwerking, gemeenten en samenwerkingspartners kunnen deelnemen aan praktijkwerkplaatsen over een gewenst onderwerp en we bieden de training samenwerking in wonen, zorg en welzijn opnieuw aan.

Ondersteuningsprogramma bij regie en samenwerking voor wonen, welzijn en zorg

Kleurrijk wonen, welzijn en zorg

Net voor de zomer verschijnt het boek "De Ontdekkingsreis", een gezamenlijk product van ActiZ en het Kenniscentrum. Het boek geeft een overzicht van 25 jaar interculturalisatie in de ouderenzorg inclusief goede voorbeelden zien van projecten op het terrein van wonen, zorg en welzijn. Tijdens een symposium komen de lessen van de afgelopen 25 jaar en de boodschap voor de toekomst tot hun recht.

Proeftuinen Wonen met Autisme

Samen met Aedes en de Nederlandse Vereniging voor Autisme ondersteunen we enkele initiatieven kleinschalig wonen voor mensen met autisme (ouderinitiatieven of anderszins). We verzamelen de kennis over het realisatieproces, de specifieke bouwvormen en de aanpassingen die nodig zijn voor mensen met autisme.

Vernieuwde website

In 2010 zijn we gestart met de vernieuwde website www.kcwz.nl. Hiermee maken we kennis over innovaties en trends nog beter toegankelijk. Bezoekers kunnen meer vinden en sneller onderwerpen verbinden. De Databank Wonen-Zorg krijgt dit jaar de mogelijkheid om projecten op locatie te zoeken met behulp van Google Maps. In de tweede helft van het jaar voeren we een gebruikersonderzoek uit.

Planologische knelpunten

In een van de praktijkwerkplaatsen zijn we op zoek naar slimme oplossingen voor planologische knelpunten bij de realisatie van kleinschalige woonvormen. Strijdigheid met bestemmingsplannen zorgt ervoor dat woningtoewijzing aan bijzondere aandachtsgroepen op juridische gronden wordt tegengehouden. Het Kenniscentrum inventariseert deze problematiek en ontwikkelt, samen met Radboud Universiteit, gemeenten, zorgorganisaties en brancheorganisaties, een werkwijze die problemen oplost.

En verder... spelen we in op de actualiteit en uw vragen. We horen ze graag!!

